

Explaining the Relationship Between Attitudes Toward Homosexuality and Social Adjustment in Gay Men Based on the Mediating Role of Causal Attributions

Karimpoorian H¹, *Jomehri F², Ahadi H³, Tajeri B⁴

Author Address

1. Department of Psychology, Kish International Branch, Islamic Azad University, Kish Island, Iran;
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Kish International Branch, Islamic Azad University, Kish Island, Iran;
3. Professor, Department of Psychology, Kish International Branch, Islamic Azad University, Kish Island, Iran;
4. Assistant Professor, Department of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.
*Corresponding Author Email: farhadjomehri@gmail.com

Received: 2020 June 13; Accepted: 2021 July 13

Abstract

Background & Objectives: The social adjustment of homosexuals is of particular importance, and if they do not adapt, there will be many consequences and problems for these people. Anti-homosexual social attitudes can explain a significant part of the tensions and incompatibilities of homosexual men. Attitudes, attributions, and social perceptions are three dimensions of social thinking or cognition. Attribution theory emphasizes the importance of why individuals attribute their own or others' behaviors or causes to internal or external factors. The purpose of this study in the first phase was to build, validate, and credit the tool of attitude towards homosexuality. The aim of the second phase was to explain the relationship between attitudes towards homosexuality and social adjustment in gay men based on the mediating role of causal attributions.

Methods: The research method was validation in the first phase and correlational in the second phase. The statistical population of this study included all homosexual men living in Tehran in 2019. From the virtual networks related to the Iranian LGBT Rights Association, 206 people were selected by the available sampling method. The inclusion criteria were as follows: being homosexual, male gender, Iranian citizenship, living in Tehran City, Iran, lacking a debilitating physical disease (chronic disease), not receiving psychiatric interventions during the past year, and not taking drugs and addiction. Research tools included the Social Adjustment Scale (Weissman & Bothwell 1976), Attributional Style Questionnaire (Peterson et al., 1986), and Attitudes towards Homosexuals Questionnaire Dunjić-Kostić et al. (2012). In the first phase of the research, after receiving the questionnaire from its original creator and obtaining permission for translation, to check the validity of this questionnaire, the content validity ratio index (CVR) and the opinion of ten university faculty experts were used. In the second phase of the research, descriptive statistics (including mean and standard deviation) and inferential statistics (structural equation modeling and Pearson correlation coefficient) were used for data analysis via SPSS and AMOS software, and a significance level of 0.05 was used.

Results: The present study showed that the 2-factor model of the Homosexuality Attitude Questionnaire had an acceptable fit with the collected data ($\chi^2/df=1.57$, CFI=0.905, GFI=0.908, AGFI=0.871, and RMSEA=0.053). The direct path coefficient between attitudes toward homosexuality and social adjustment was positive and significant ($p=0.016$, $\beta=0.320$). The direct path coefficient between causal attributions and social adjustment was negative and significant ($p=0.002$, $\beta=-0.482$). The indirect path coefficient between the attitude toward homosexuality and social adjustment was negative and significant ($p=0.008$, $\beta=-0.172$). Goodness-fit indices used to explain the relationship between attitudes toward homosexuality and social adjustment in gay men based on causal attributions supported the fit of the structural model with the collected data ($\chi^2/df=1.39$, CFI=0.981, GFI=0.974, AGFI=0.944, and RMSEA=0.044).

Conclusion: According to the results, Homosexuality Attitude Questionnaire has the desired validity and reliability. Also, the relationship between attitudes towards homosexuality and social adjustment in homosexual men is explained based on internal, sustained, and general causal attributions.

Keywords: Attributions, Social adjustment, Attitude, Homosexuality.

تبیین رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی در مردان همجنس‌گرا براساس اسنادهای علی

حدیث کریمپوریان^۱، *فرهاد جمهری^۲، حسن احدی^۳، بیوک تاجری^۴

توضیحات نویسندگان

۱. گروه روان‌شناسی، واحد بین‌الملل کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران؛
۲. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد بین‌الملل کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران؛
۳. استاد گروه روان‌شناسی، واحد بین‌الملل کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران؛
۴. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

*رأبایانامه نویسنده مسئول: farhadjomehri@gmail.com

تاریخ دریافت: ۲۴ خرداد ۱۳۹۹؛ تاریخ پذیرش: ۲۲ تیر ۱۴۰۰

چکیده

زمینه و هدف: ناسازگاری همجنس‌گرایان با اجتماع، مشکلات سلامت روان را برای این افراد موجب می‌شود و بهزیستی روان‌شناختی و اجتماعی آن‌ها را کم‌رنگ می‌کند. هدف پژوهش حاضر در فاز اول، رواسازی و اعتباریابی ابزار نگرش به همجنس‌گرایی و در فاز دوم، تبیین رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی در مردان همجنس‌گرا براساس اسنادهای علی بود.

روش‌بررسی: روش پژوهش در فاز اول اعتباریابی و در فاز دوم از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را تمام مردان همجنس‌گرا در شهر تهران در سال ۱۳۹۸ تشکیل دادند که از میان آن‌ها به‌روش نمونه‌گیری دردسترس از شبکه‌های مجازی مرتبط با انجمن حمایت از دگرباشان ایرانی ۲۰۶ نفر انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل مقیاس سازگاری اجتماعی (ویسمن و باتول، ۱۹۷۶) و پرسش‌نامه سبک‌انسانی (پیترسون و همکاران، ۱۹۸۲) و پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی (دانجیک-کاستیک و همکاران، ۲۰۱۲) بود. در فاز اول برای بررسی اعتبار پرسش‌نامه از شاخص نسبت روایی محتوایی (CVR) و نظر ده متخصص هیئت علمی دانشگاه استفاده شد. در فاز دوم برای تحلیل داده‌ها، مدل‌سازی معادلات ساختاری و ضریب همبستگی پیرسون در نرم‌افزارهای SPSS و AMOS در سطح معناداری ۰/۰۵ به‌کار رفت.

یافته‌ها: مدل دوعاملی پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی با داده‌های گردآوری‌شده برازش پذیرفتنی داشت ($\chi^2/df=1/57$)، $AGFI=0/871$ ، $GFI=0/908$ ، $CFI=0/905$ ، $\beta=0/320$ ، $p=0/016$) و ضریب مسیر مستقیم بین اسنادهای علی و سازگاری اجتماعی منفی و معنادار بود ($\beta=-0/482$ ، $p=0/002$). ضریب مسیر غیرمستقیم بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی منفی و معنادار به‌دست آمد ($\beta=-0/172$ ، $p=0/008$). شاخص‌های نکویی برازش حاکی از برازش مطلوب مدل با داده‌های گردآوری‌شده بود ($\chi^2/df=1/39$)، $GFI=0/974$ ، $CFI=0/981$ ، $AGFI=0/944$ ، $RMSEA=0/044$).

نتیجه‌گیری: براساس نتایج پژوهش، پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی از روایی و اعتبار مطلوب برخوردار است. همچنین رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی در مردان همجنس‌گرا براساس اسنادهای علی درونی، پایدار و کلی تبیین می‌شود.

کلیدواژه‌ها: اسنادهای علی، سازگاری اجتماعی، نگرش، همجنس‌گرایی.

تمایلات جنسی^۱ جنبه اصلی زندگی انسانی به‌شمار می‌آید که عمل جنسی، هویت، نقش‌های اجتماعی، گرایش جنسی، شهوت، لذت، صمیمیت و تولیدمثل را در بر می‌گیرد. این امر از طریق افکار، خیالات، باورها، نگرش‌ها، ارزش‌ها و رفتارهای فرد درک‌شدنی است و از تمایل فرد به گرمی و محبت، تماس داشتن و در آغوش گرفتن یا عشق تجلی می‌یابد (۱). گرایش جنسی یا جهت‌گیری جنسی^۲ الگوی پایداری از تمایل جنسی یا عشق (یا هر دو) است که شخص درقبال افرادی از جنس مخالف، همجنس، هر دو جنس، یا بیش از یک جنس از خود نشان می‌دهد (۲). انواع این تمایل را به‌طور عمومی به دسته‌های دگرجنس‌گرایی^۳ (گرایش به جنس مخالف)، همجنس‌گرایی^۴ (گرایش به همجنس) و دوجنس‌گرایی^۵ (گرایش به هر دو جنس) تقسیم می‌کنند (۳). رفتار همجنس‌گرایانه به برقراری رابطه جنسی با فردی همجنس اطلاق می‌شود. همجنس‌گرا به افرادی گفته می‌شود که ترجیح می‌دهند مدتی طولانی به فعالیت جنسی با افراد همجنس خود بپردازند (۴). همجنس‌گرایی مردانه به گرایش‌های عاطفی و روانی و جنسی مردان به یکدیگر گفته می‌شود (۵). سازگاری اجتماعی^۶ همجنس‌گرایان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و در صورت نبود انطباق و سازگاری، پیامدها و مشکلات زیادی برای این افراد به‌وجود می‌آید. ناسازگاری همجنس‌گرایان با اجتماع، موجب ایجاد مشکلات سلامت روان برای آنان می‌شود و بهزیستی روان‌شناختی و اجتماعی آن‌ها را کم‌رنگ می‌کند (۶). همچنین پیامدهای وسیع‌تر منفی نظیر تنزل سلامت جسمانی از جمله ابتلا به بیماری‌های مقاربتی نظیر ایدز (۷)، ازدست‌دادن منابع اقتصادی، کیفیت زندگی، احساس رضایت از زندگی و شادکامی از دیگر آسیب‌های درخور توجه در میان این افراد است (۸)؛ به‌طوری‌که باعث تعارض میان فرد و جامعه می‌شود (۹).

رفتاری که در اجتماع از فرد سر می‌زند و با عنوان «رفتار اجتماعی» شناخته شده است، زیر سایه همین عوامل اجتماعی شکل می‌گیرد؛ به‌طوری‌که فشارهای اجتماعی در شکل‌گیری و هدایت رفتار نقش بسزایی دارد. بدین ترتیب، شخصیت و رفتار انسان زمانی به رشدیافتگی می‌رسد که با محیط اجتماعی خود تعامل لازم را داشته باشد (۱۰). قسمت درخور توجهی از تنش‌ها و ناسازگاری‌های مردان همجنس‌گرا به‌واسطه نگرش‌های اجتماعی^۷ ضد همجنس‌گرایی تبیین‌شدنی است. در این راستا، مفهوم همجنس‌گراهراسی^۸ معرفی شده است که شامل دامنه‌ای از نگرش‌های منفی مانند ترس و بیزاری از همجنس‌گرایان (نبود پذیرش اجتماعی) و همچنین بیزاری درونی از خود (نبود پذیرش درونی) در این افراد می‌شود (۱۱)؛ درحالی‌که همجنس‌گراهراسی یکی از منابع عمده تنش است (۱۲)، رویکردهای اجتماعی و اقتصادی در بررسی همجنس‌گرایی‌هراسی پیامدها و عواقب منفی و نامطلوبی را برای شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی و سلامت در جوامع نشان داده‌اند (۱۳). تجربه همجنس‌گراهراسی نیز

ممکن است پیامدهای بهداشتی جسمی و روحی شدیدی را برای مردان همجنس‌گرا و دوجنس‌گرا داشته باشد. مدل استرس اقلیت^۹ چارچوبی است که معمولاً برای تبیین عوارض روانی در مردان همجنس‌گرا و دوجنس‌گرا استفاده می‌شود. مدل استرس اقلیت مطرح می‌کند، مردان همجنس‌گرا و دوجنس‌گرایی که در جامعه‌ای دگرجنس‌گرا زندگی می‌کنند، اقلیت‌های جنسی هستند؛ در نتیجه مستعد تنش مزمن ناشی از داغ ننگ بر هویت جنسی‌شان خواهند بود. این تنش ناشی از داغ ننگ به سه شکل خود را آشکار می‌کند: درون‌ریزی نگرش‌های منفی جامعه به سمت خود؛ انتظار داغ ننگ یا تبعیض را داشتن؛ خشونت و پرخاش (۱۴).

نگرش‌ها، اسنادها و ادراکات اجتماعی سه بُعد تفکر یا شناخت اجتماعی هستند (۱۵). نظریه اسناد^{۱۰} به این موضوع مهم توجه دارد که افراد رفتارهای فردی خود یا دیگران را به چه علت یا علت‌هایی به عوامل درونی یا بیرونی نسبت می‌دهند. در این فرایند افراد می‌کوشند علت رفتار خود یا دیگران را درک کنند. به بیان ساده‌تر، اسناد به تلاش‌های افراد در یافتن علل رفتارهای خود و دیگران اشاره دارد (۱۶). افراد با متوسل شدن به سبک‌های اسنادی رویدادهای زندگی خود را به شیوه‌های اسناددهی درونی/بیرونی (اشاره به منبع کنترل شامل پایدار/ناپایدار و کلی/جزئی) تبیین می‌کنند (۱۷). در این راستا نتایج پژوهش فرخی و مصطفی‌پور نشان‌دهنده اهمیت مؤلفه‌های شناختی (سبک‌های اسنادی) بر سازگاری افراد بود (۱۸). منصوری و همکاران پیشنهاد کردند، متوسل شدن به الگوهای اسناددهی غیرانطباقی با طیف وسیعی از پیامدهای انگیزشی و سازگاری هیجانی و اجتماعی رابطه دارد (۱۹). رینا و همکاران چنین نتیجه گرفتند که اسنادهای علی درباره جهت‌گیری جنسیتی پیش‌بینی‌کننده متحمل شدن نقض حقوق همجنس‌گرایان و تبعیض درمورد همجنس‌گرایان است (۲۰).

به‌نظر می‌رسد نگرش‌های همجنس‌گرایان به همجنس‌گرایی و میزان پذیرش آن نقش بسزایی در اسنادهایی که آن‌ها به‌کار می‌برند و میزان سازگاری‌شان ایفا می‌کند. همجنس‌گرایان و دوجنس‌گرایان ممکن است فقط به‌دلیل گرایش جنسی خود یا به دلایل دیگری مانند داغ ننگ اجتماع که از رفتارهای ناسازگار آن‌ها با جنسیت زیستی‌شان نشئت می‌گیرد، دشواری‌هایی را متحمل شوند که ناسازگاری اجتماعی را در آن‌ها رقم بزند. این امر منجر به قرارگرفتن آن‌ها در معرض مشکلات روانی می‌شود و بررسی عوامل مرتبط با این ناسازگاری‌ها بر اهمیت و ضرورت پژوهش حاضر می‌افزاید؛ بنابراین، هدف پژوهش حاضر در فاز اول، رواسازی و اعتباریابی ابزار نگرش به همجنس‌گرایی و در فاز دوم، تبیین رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی در مردان همجنس‌گرا براساس اسنادهای علی بود.

۲ روش بررسی

روش پژوهش در فاز اول اعتباریابی ابزار و در فاز دوم از نوع همبستگی

6. Social adjustment

7. Social attitudes

8. Homophobia

9. Minority stress model

10. Attribution Theory

1. Sexuality

2. Sexual orientation

3. Heterosexuality

4. Homosexuality

5. Bisexuality

بود. جامعه آماری پژوهش را تمام مردان همجنس‌گرا در شهر تهران در سال ۱۳۹۸ تشکیل دادند. برای تعیین حجم نمونه در فاز اول باتوجه به اینکه برای تعیین حجم نمونه در تحلیل عاملی و روایی سازه ۲۰ تا ۲۰۰ نفر به ازای هر گویه و تعداد حداقل سی نفر برای تعیین پایایی ابزار پیشنهاد شده است (۲۱)، در فاز اول پژوهش به ازای هر گویه هفت نفر در نظر گرفته شد و حجم نمونه ۱۶۱ تعیین شد که برای تعیین پایایی ابزار نیز کافی بود. در فاز دوم، روش نسبت آزمودنی به پارامترهای برآورد شده به کار رفت که با در نظر گرفتن بیست نفر برای هر متغیر مشاهده شده براساس مدل مفهومی شکل ۲، نمونه پژوهش حاضر ۱۶۰ نفر برآورد شد (۲۲)؛ بدین ترتیب با در نظر گرفتن احتمال ریزش نمونه، ۲۰۶ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس از شبکه‌های مجازی اینستاگرام و تلگرام مرتبط با انجمن حمایت از دگرباشان ایرانی انتخاب شدند. ملاک‌های ورود شرکت‌کنندگان به پژوهش عبارت بود از: همجنس‌گرایی؛ جنسیت مذکر؛ تبعیت ایرانی؛ سکونت در شهر تهران؛ مبتلانی بودن به بیماری جسمانی ناتوان‌کننده (بیماری مزمن)، دریافت نکردن مداخلات روان‌پزشکی طی یک سال گذشته؛ مصرف نکردن دارو و اعتیاد.

برای جمع‌آوری داده‌ها ابزارهای زیر در پژوهش به کار رفت.

۱- مقیاس سازگاری اجتماعی^۱: مقیاس سازگاری اجتماعی توسط ویسمن و باتول در سال ۱۹۷۶ ساخته شد (۲۳). این مقیاس حاوی ۵۴ گویه است که روابط بین فردی را در نقش‌های مختلف کار در بیرون از منزل، کار در منزل، خانواده، مدرسه، دوستان و شریک زندگی در طیف لیکرتی پنج‌درجه‌ای ارزیابی می‌کند. نمره بیشتر در این ابزار به معنای سازگاری اجتماعی بیشتر است (۲۳). ویسمن و باتول همبستگی نمره‌های بیماران افسرده و مصاحبه‌گران را برابر با ۰/۷۰ و به عنوان شاخصی از اعتبار ابزار و توانایی تمیز بیماران افسرده از بیماران بهبود یافته را به منزله شاخصی از روایی ابزار گزارش کردند (۲۳). در ایران سلطانی‌نژاد و همکاران برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۷۸ به عنوان شاخصی از پایایی مقیاس و توانایی این ابزار در تمایز سالمندان آسیب‌دیده در زلزله و دیگر سالمندان به لحاظ میزان سازگاری اجتماعی را به منزله شاخصی از روایی افتراقی ابزار گزارش کردند (۲۴).

۲- پرسش‌نامه سبک‌سنجی^۲: پرسش‌نامه سبک‌سنجی توسط پیترسون و همکاران در سال ۱۹۸۲ ساخته شد (۲۵). این پرسش‌نامه دارای دوازده موقعیت فرضی (شش رویداد با پیامد خوب و شش رویداد با پیامد بد) است. هر موقعیت با یک سؤال باز و سه سؤال بسته‌پاسخ (سؤالات علی‌آزمودنی را در ابعاد سه‌گانه علی (درونی/بیرونی، پایدار/ناپایدار، کلی/اختصاصی) در طیف لیکرتی هفت‌درجه‌ای ارزیابی می‌کند. انتخاب عدد ۱ بیانگر استاد آزمودنی به علل کاملاً بیرونی، ناپایدار و اختصاصی است. انتخاب عدد ۷ بیانگر استاد آزمودنی به علل کاملاً درونی، پایدار و کلی است (۲۵). پیترسون و همکاران برای این ابزار ضرایب بازآزمایی را در دامنه‌ای از ۰/۵۸ تا ۰/۷۰ به عنوان شاخصی از پایایی پرسش‌نامه و همبستگی

۳- پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی^۴: پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی توسط دانجیک-کاستیک و همکاران در سال ۲۰۱۲ ساخته شد (۲۷). این پرسش‌نامه حاوی ۲۳ گویه است که دو خرده‌مقیاس پذیرش درونی با گویه‌های ۱، ۴، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۱ و ۲۲ و پذیرش اجتماعی با گویه‌های ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۴، ۱۸ و ۲۳ در طیف لیکرتی پنج‌درجه‌ای از کاملاً مخالف=۱ تا کاملاً موافق=۵ نمره‌گذاری می‌شود. نمره‌گذاری گویه‌های ۷، ۱۱، ۱۲، ۱۵ و ۲۱ به طور معکوس صورت می‌گیرد. نمره بیشتر در این ابزار به معنای پذیرش درونی و بیرونی همجنس‌گرایی است (۲۷). در اعتباریابی نسخه اصلی، کاستیک و همکاران ضریب آلفای کرونباخ را برای پرسش‌نامه ۰/۹۲ و به عنوان شاخصی از پایایی ابزار و همبستگی ابزار با دانش افراد درباره همجنس‌گرایی را برابر با ۰/۵۲ و به منزله شاخصی از روایی پرسش‌نامه گزارش کردند (۲۷).

پس از انتخاب آزمودنی‌ها براساس ملاک‌های ورود به پژوهش و ملاک‌های خروج از آن و ارائه توضیحات یکسان به آن‌ها درباره اهداف پژوهش و چگونگی تکمیل پرسش‌نامه‌ها و اعلام رضایت، شرکت‌کننده‌ها به صورت فردی پرسش‌نامه‌ها را تکمیل کردند. در مدل ساختاری پژوهش حاضر براساس شکل ۲، چنین فرض شد که اسنادهای علی رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی را در مردان همجنس‌گرا میانجی‌گری می‌کند. در مدل اندازه‌گیری پژوهش فرض شد که متغیر مکنون نگرش به همجنس‌گرایی به وسیله نشانگرهای پذیرش درونی و پذیرش اجتماعی، متغیر مکنون اسنادهای علی به وسیله ابعاد درونی/بیرونی، پایدار/ناپایدار و کلی/اختصاصی و متغیر مکنون سازگاری اجتماعی به وسیله نشانگرهای حوزه شغلی، حوزه اوقات فراغت و حوزه خانواده سنجیده می‌شوند.

در فاز اول پژوهش به منظور بررسی ساختار عاملی پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی از روش تحلیل عاملی تأییدی و برای بررسی همسانی درونی این ابزار از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که میزان پذیرفتنی آن برای مقاصد پژوهشی بیشتر از ۰/۷۰ ذکر شده است (۲۲). در فاز اول پژوهش پس از دریافت پرسش‌نامه از سازنده اصلی آن و کسب اجازه برای ترجمه، به منظور بررسی اعتبار این پرسش‌نامه از شاخص نسبت روایی محتوایی^۵ (CVR) و نظر ده متخصص هیئت علمی دانشگاه استفاده شد (۲۸). در فاز دوم پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش‌های آمار توصیفی (از جمله میانگین و انحراف معیار) و مدل‌سازی معادلات ساختاری (به شرط برقراری پیش‌فرض‌های نرمال بودن و نبود رابطه همخطی بین متغیرهای پیش‌بین با استفاده از

4. Attitudes towards Homosexuals Questionnaire

5. Content validity ratio

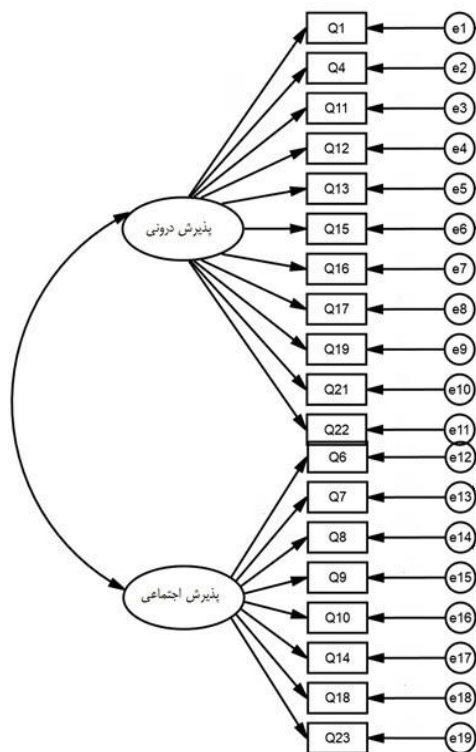
1. Social Adjustment Scale

2. Attributional Style Questionnaire

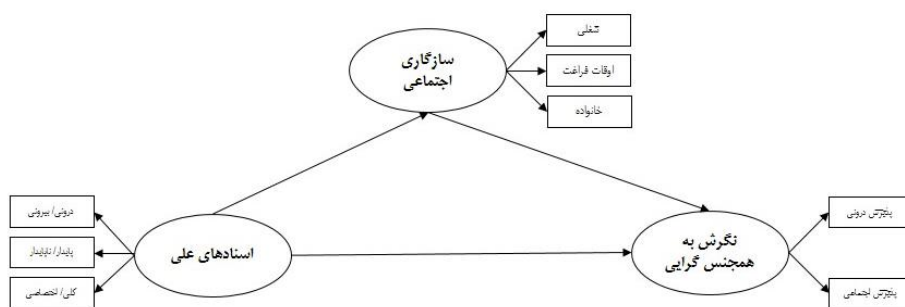
3. Achievement Emotions Questionnaire

برازش^۳ (GFI) با نقطه برش کوچکتر از ۰/۹۵، شاخص تعدیل شده برازندگی^۴ (AGFI) با نقطه برش بزرگتر از ۰/۹۰ و شاخص نکویی تطبیقی^۵ (CFI) با نقطه برش کوچکتر از ۰/۹۵ و نرم افزارهای SPSS و AMOS و سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده شد (۲۲).

آزمون کولموگروف اسمیرنوف، ضریب تحمل و تورم واریانس) و ضریب همبستگی پیرسون به کار رفت. همچنین برای انجام تحلیل عاملی و آزمون برازش مدل ساختاری از شاخص نکویی برازش مجذور کای^۱ با مقدار احتمال بزرگتر از ۰/۰۵، ریشه خطای میانگین مجزورات تقریب^۲ (RMSEA) با نقطه برش کوچکتر از ۰/۰۸، شاخص نکویی

شکل ۱. ساختار اولیه پرسش نامه نگرش به همجنس گرایی

شکل ۲. مدل پژوهش در تبیین رابطه بین نگرش به همجنس گرایی و سازگاری اجتماعی

شرکت کنندگان دیپلم و کمتر از دیپلم، ۲۰ نفر (۹/۷۱ درصد) کاردانی، ۷۸ نفر (۳۷/۸۶ درصد) کارشناسی و ۵۹ نفر (۲۸/۶۴ درصد) کارشناسی ارشد بود. در فاز اول پژوهش مقدار شاخص نسبت روایی محتوایی برای همه گویه ها ۰/۶ یا بیشتر به دست آمد که حاکی از شاخص نسبت روایی محتوایی مطلوب باتوجه به نقاط برش این شاخص بود.

۳ یافته ها

در این پژوهش ۲۰۶ مرد همجنس گرا با دامنه سنی ۱۶ تا ۵۷ سال و میانگین و انحراف معیار سنی 30.13 ± 7.72 سال حضور داشتند که ۴۹ نفر (۲۳/۸ درصد) از آنان دارای شغل دولتی، ۷۵ نفر (۳۶/۴ درصد) دارای شغل آزاد و ۸۲ نفر (۳۹/۸۰ درصد) دانش آموز یا دانشجو بودند. میزان تحصیلات ۴۹ نفر (۲۳/۷۹ درصد) از

4. Adjusted goodness of fit index

5. Comparative fit index

1. Chi-square

2. Root mean square error of approximation

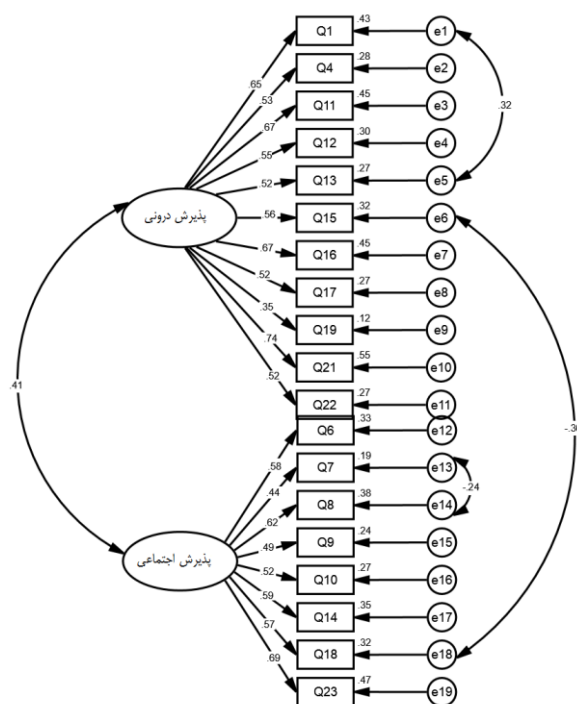
3. Goodness of fit index

جدول ۱. شاخص‌های نکویی برازش در تحلیل عاملی در فاز اول پژوهش

شاخص‌های نکویی برازش	مدل اولیه	مدل اصلاح شده
مجذور کای	۳۰۶/۹۸	۲۳۰/۸۸
درجه آزادی مدل	۱۵۱	۱۴۸
χ^2/df	۲/۰۳	۱/۵۷
GFI	۰/۸۷۴	۰/۹۰۸
AGFI	۰/۸۲۴	۰/۸۷۱
CFI	۰/۸۲۲	۰/۹۰۵
RMSEA	۰/۰۷۱	۰/۰۵۳

گردآوری شده برازش پذیرفتنی داشت. در فاز اول پژوهش، ضریب آلفای کرونباخ مؤلفه اول برابر با ۰/۷۸۷ و مؤلفه دوم برابر با ۰/۷۴۰ به دست آمد. این یافته بیانگر همسانی درونی مطلوب گویه‌های هریک از مؤلفه‌های پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی بود.

باتوجه به جدول ۱، در فاز اول پژوهش شاخص‌های نکویی برازش تحلیل عاملی، از برازش مدل اولیه پرسش‌نامه با داده‌های گردآوری شده برازش حمایت نکرد؛ بااین‌حال، اصلاح مدل از طریق ایجاد کوواریانس بین گویه‌های ۱۵ و ۱۸ (مرحله اول)، ۷ و ۸ (مرحله دوم) و ۱ و ۱۳ (مرحله سوم) منجر به حصول شاخص‌های نکویی برازش شد که نشان می‌دهد مدل دو عاملی پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی با داده‌های

شکل ۳. ساختار پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی در تحلیل عاملی

جدول ۲. میانگین، انحراف معیار، ضریب تحمل و تورم واریانس و مقدار احتمال آزمون نرمالیتی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	ضریب تحمل	تورم واریانس	مقدار احتمال آزمون نرمالیتی
نگرش به همجنس‌گرایی- پذیرش درونی	۵/۴۷	۲/۷۸	۰/۷۶۷	۱/۳۰۴	۰/۲۹۲
نگرش به همجنس‌گرایی- پذیرش اجتماعی	۴/۵۵	۲/۳۰	۰/۷۴۶	۱/۳۴۱	۰/۹۷۰
سبک‌های اسناد- درونی/بیرونی	۴۵/۵۷	۸/۵۸	۰/۵۷۴	۱/۷۴۳	۰/۴۱۵
سبک‌های اسناد- پایدار/ناپایدار	۵۳/۰۳	۹/۸۴	۰/۴۲۹	۲/۳۳۰	۰/۹۷۸
سبک‌های اسناد- کلی/اختصاصی	۵۳/۵۹	۹/۳۳	۰/۴۸۳	۲/۰۷۰	۰/۴۰۴
سازگاری اجتماعی- حوزه شغلی	۱۰/۳۱	۳/۸۹	—	—	۰/۹۳۰
سازگاری اجتماعی- اوقات فراغت	۲۰/۱۱	۳/۹۷	—	—	۰/۱۴۸
سازگاری اجتماعی- حوزه خانواده	۱۵/۷۶	۲/۸۴	—	—	۰/۴۰۷

باتوجه به جدول ۲، براساس مقدار احتمال آزمون نرمالیتی کولموگروف-اسمیرنف، مقادیر احتمال فرض نرمالیتی را رد نکرد و بنابراین توزیع آن‌ها نرمال بود. همچنین پیش فرض همخطی نبودن در بین متغیرهای پژوهش حاضر برقرار بود.

جدول ۳. نتایج ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای نگرش به همجنس‌گرایی، اسنادهای علی و سازگاری اجتماعی

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱. نگرش به همجنس‌گرایی- پذیرش درونی	-							
۲. نگرش به همجنس‌گرایی- پذیرش اجتماعی	۰/۴۴۳*	-						
۳. اسنادهای علی- درونی/ بیرونی	۰/۱۷۵*	۰/۵۶۵*	-					
۴. اسنادهای علی- پایدار/ ناپایدار	۰/۲۰۸*	۰/۶۵۴*	۰/۶۱۰*	-				
۵. اسنادهای علی- کلی/ اختصاصی	۰/۱۸۲*	۰/۴۱۲*	۰/۵۵۲*	۰/۴۹۳*	-			
۶. سازگاری اجتماعی- حوزه شغلی	۰/۱۷۱*	۰/۱۱۶*	۰/۰۸۲*	۰/۰۴۸*	۰/۰۵۴*	-		
۷. سازگاری اجتماعی- حوزه اوقات فراغت	۰/۱۳۵*	۰/۱۸۶*	۰/۲۱۱*	۰/۱۹۹*	۰/۳۰۴*	۰/۲۷۳*	-	
۸. سازگاری اجتماعی- حوزه خانواده	۰/۱۵۹*	۰/۱۷۴*	۰/۱۴۲*	۰/۱۳۸*	۰/۱۹۰*	۰/۲۲۹*	۰/۳۱۸*	-

$p < ۰/۰۵^*$

رابطه مستقیم و معنادار داشتند ($p < ۰/۰۵$). همچنین به غیر از سازگاری اجتماعی در حوزه شغلی، اسنادهای علی- درونی/ بیرونی، اسنادهای علی- پایدار/ ناپایدار، اسنادهای علی- کلی/ اختصاصی، سازگاری اجتماعی- حوزه اوقات فراغت و سازگاری اجتماعی- حوزه خانواده با پذیرش اجتماعی نگرش به همجنس‌گرایی، دارای رابطه مستقیم و معنادار بودند ($p < ۰/۰۵$).

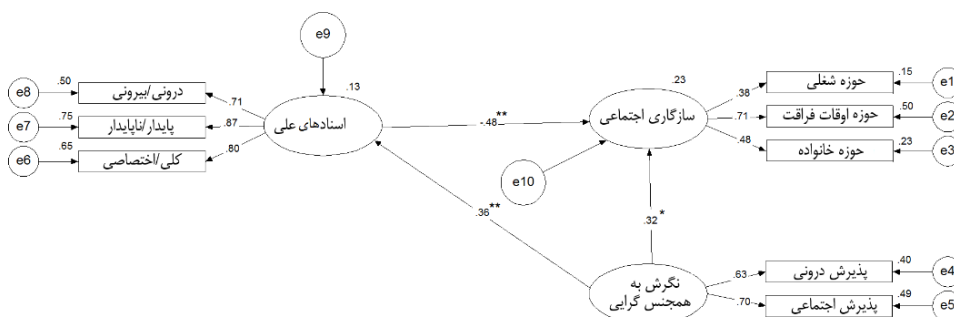
جدول ۳ ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای نگرش به همجنس‌گرایی، اسنادهای علی و سازگاری اجتماعی را نشان می‌دهد. باتوجه به جدول ۳، اسنادهای علی- درونی/ بیرونی، اسنادهای علی- پایدار/ ناپایدار، اسنادهای علی- کلی/ اختصاصی، سازگاری اجتماعی- حوزه شغلی، سازگاری اجتماعی- حوزه اوقات فراغت و سازگاری اجتماعی- حوزه خانواده با پذیرش درونی نگرش به همجنس‌گرایی،

جدول ۴. ضرایب مسیرهای کل و مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرهای پژوهش

مسیرها	برآورد غیراستاندارد ضرایب رگرسیون	خطای معیار	ضرایب برآورد استاندارد مقدار احتمال رگرسیون
ضریب مسیر مستقیم نگرش به همجنس‌گرایی- اسنادهای علی	۱/۵۳۰	۰/۴۸۹	۰/۳۵۷
ضریب مسیر مستقیم اسنادهای علی- سازگاری اجتماعی	-۰/۰۹۵	۰/۰۳۲	-۰/۴۸۲
ضریب مسیر مستقیم نگرش به همجنس‌گرایی- سازگاری اجتماعی	۰/۲۷۱	۰/۱۲۸	۰/۳۲۰
ضریب مسیر غیرمستقیم نگرش به همجنس‌گرایی- سازگاری اجتماعی	-۰/۱۴۶	۰/۰۶۸	-۰/۱۷۲
ضریب مسیر کل (حاصل جمع مسیر غیرمستقیم و مسیر مستقیم) نگرش به همجنس‌گرایی- سازگاری اجتماعی	۰/۱۲۵	۰/۱۲۵	۰/۱۴۸

براساس جدول ۴، ضریب مسیر مستقیم بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی، مثبت و معنادار ($\beta = ۰/۳۲۰$ ، $p = ۰/۰۱۶$)، ضریب مسیر مستقیم بین نگرش به همجنس‌گرایی و اسنادهای علی، مثبت و معنادار ($\beta = ۰/۳۵۷$ ، $p = ۰/۰۰۲$) و ضریب مسیر مستقیم بین اسنادهای علی و سازگاری اجتماعی منفی و معنادار بود ($\beta = -۰/۰۹۵$ ، $p = ۰/۰۰۲$).

ضریب مسیر غیرمستقیم بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی، مثبت و معنادار ($\beta = ۰/۳۲۰$ ، $p = ۰/۰۱۶$)، ضریب مسیر مستقیم بین نگرش به همجنس‌گرایی و اسنادهای علی، مثبت و معنادار ($\beta = ۰/۳۵۷$ ، $p = ۰/۰۰۲$) و ضریب مسیر مستقیم بین اسنادهای علی و سازگاری اجتماعی منفی و معنادار بود ($\beta = -۰/۰۹۵$ ، $p = ۰/۰۰۲$).

شکل ۴. نتایج حاصل از برازش مدل ساختاری تبیین رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی با ضرایب استاندارد

جدول ۵. شاخص‌های نکویی برازش مدل

شاخص‌های نکویی برازش	مدل
مجذور کای	۲۳/۷۱
درجه آزادی مدل	۱۷
χ^2/df	۱/۳۹
GFI	۰/۹۷۴
AGFI	۰/۹۴۴
CFI	۰/۹۸۱
RMSEA	۰/۰۴۴

جدول ۵ نشان می‌دهد، شاخص‌های نکویی برازش حاکی از برازش مطلوب مدل با داده‌های گردآوری شده بود.

۴ بحث

هدف پژوهش حاضر در فاز اول، رواسازی و اعتباریابی ابزار نگرش به همجنس‌گرایی و در فاز دوم، تبیین رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی در مردان همجنس‌گرا براساس اسنادهای علی بود. نتایج پژوهش حاضر در فاز اول نشان داد، پرسش‌نامه نگرش به همجنس‌گرایی از روایی و اعتبار مطلوب برخوردار بود؛ بدین معنا که پرسش‌نامه حاضر، نگرش به همجنس‌گرایی را در دو بُعد پذیرش درونی و بیرونی (اجتماعی) می‌سنجد. نتایج پژوهش در فاز دوم مشخص کرد، رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی در مردان همجنس‌گرا براساس اسنادهای علی تبیین شد. نتایج پژوهش حاضر هم‌راستا با یافته‌های پژوهش فرخی و مصطفی‌پور است. آن‌ها عنوان کردند، اسنادها بر پیامد عملکرد و انتظارات اشخاص تأثیر می‌گذارد و سطح انگیزشی عملکرد و پیامد آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ بدین ترتیب سازگاری اجتماعی افراد متأثر از اسنادها خواهد بود (۱۸). همچنین این نتایج هم‌راستا با یافته‌های پژوهش منصوری و همکاران است. آن‌ها مطرح کردند، افرادی که در مواجهه با رویدادهای منفی زندگی از اسنادهای بدکارکرد استفاده می‌کنند، در بافت تعامل با دیگران رفتارهای خصمانه بیشتری را نمایش می‌دهند. این افراد تمایل دارند که جنبه‌های منفی خود و دنیای اطرافشان را به‌طور مکرر مرور کنند و بر این باور هستند که علل رویدادها همیشه پایدار است (۱۹).

در تبیین یافته‌های حاضر در ابتدا می‌توان به شروط شکل‌گیری نگرش به همجنس‌گرایی در این مردان اشاره کرد: اولین شرط، تراکم تجربه است که شامل سروکارداشتن با موضوعی یا گروهی از اشخاص و تجربیات نزدیک یا مشابه می‌شود که درباره مردان همجنس‌گرای شرکت‌کننده در پژوهش حاضر و باتوجه به نوع روش نمونه‌برداری، شکل‌گیری نگرش‌های درونی منفی کاملاً صدق می‌کند (۲۹)؛ دومین شرط مبتنی بر تمایز گذاشتن آن است؛ یعنی، در تجربیات جدیدی که به‌دست می‌آید، نگرش مشخصی از نگرش‌های نزدیک به آن متمایز می‌شود. شرط دوم با تکیه بر نظریه اسناد و اسنادهای پایدار و کلی در این مردان تبیین‌شدنی است (۳۰)؛ سومین شرط برپایه ضربه‌ای عاطفی یا تجربه‌ای غم‌انگیز و ناراحت‌کننده قرار دارد که شخص یا موضوعی در آن دخیل است و درباره مردان همجنس‌گرا فشارهای عاطفی ناشی از داغ ننگ اجتماعی با این شرط همخوانی دارد؛ اما آن

چیزی که بر شرط چهارمین استوار است و احتمالاً اهمیت بیشتری نیز دارد، آن است که شمار زیادی از نگرش‌های پذیرفته‌شده از طریق تقلید از دوستان و غیره فرا گرفته می‌شوند (۳۱). در مردان همجنس‌گرا نگرش‌ها به یکدیگر انتقال می‌یابد و بدین ترتیب تشدید می‌شود و موجب شکل‌گیری نگرش‌های مثبت یا منفی درباره همجنس‌گرایی و پذیرش یا رد آن خواهد شد که در این میان پذیرش اجتماعی نیز بر شکل‌گیری نگرش به همجنس‌گرایی تأثیرگذار است.

نظریه اسناد نظریه‌ای شناختی-انگیزشی است که روند ادراک علیت را در فرد بررسی می‌کند. درواقع، مفهوم سبک اسناد به سبک تبیین رویدادها توسط افراد اشاره دارد که افراد معمولاً برای رویداد معینی از خود نشان می‌دهند. براساس این رویکرد، افراد فاعلانی هستند که به‌طور عمد باتوجه به نگرش‌ها، عقاید و خواسته‌های خود عمل می‌کنند (۱۷)؛ ازاین‌رو، این رویکرد تبیین‌های رفتاری افراد را به‌عنوان بخشی از شناخت اجتماعی و نظریه ذهن آن‌ها در نظر می‌گیرد (۳۲). واینر نیز چهار بُعد مکان کنترل، پایداری، کلیت و کنترل‌پذیری را برای اسناد دادن معرفی کرد: بُعد مکان کنترل که قطب درونی در برابر بیرونی را شامل می‌شود، مطرح می‌کند آیا اسنادها به عوامل درونی شخص مرتبط است یا به عوامل بیرونی شخص؛ بُعد پایداری به این موضوع می‌پردازد که یا علت ثابت می‌ماند یا در طول زمان تغییر می‌کند؛ بُعد کلیت نیز مشخص می‌کند آیا این اسناد، گستره وسیعی از موقعیت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد یا فقط بر موقعیتی خاص اثر می‌گذارد؛ آخرین بُعد، کنترل‌پذیری است و اموری را نشان می‌دهد که افراد قادر به کنترل آن هستند یا امور خارج از کنترل افراد است؛ درواقع، این بُعد بیانگر انتظار فرد از میزان کنترلی است که در آینده روی یک علت دارد (۳۳). مفهوم الگوی اسنادی به‌مثابه مهارتی آموخته‌شده، بر تبیین ارجح فرد برای وقوع علل رخدادها دلالت می‌کند. طبق این چارچوب مفهومی، در مواجهه با رخدادهای منفی، گرایش فرد به استفاده از علل بیرونی، ناپایدار و خاص، بیانگر سبک تبیینی خوش‌بینانه و تمایل فرد به استفاده از علل درونی، پایدار و کلی، بیانگر الگوی اسنادی بدبینانه است. استفاده افراد از الگوهای اسنادی غیرانطباقی با گستره وسیعی از بدکارکردی‌های انگیزشی و هیجانی و جسمانی رابطه دارد (۱۹).

در جمع‌بندی کلی باید گفت، اطلاعات فرد درباره عوامل استرس‌زا به انطباق و سازگاری فرد با موقعیت، کمک زیادی به او می‌کند. عواملی که در ادراک انسان از رفتار دیگران تأثیر دارد، به‌وسیله شاخه‌ای از علم روان‌شناسی اجتماعی معروف به «نظریه اسناد»، مشخص شده است. اسنادهای علی نقش بسیار مهم‌تری از عامل استرس‌زا در ادراک تنش‌ها

دارد؛ زیرا این فکر و اندیشه فرد درباره خود اوست که به وی می‌گوید دنیای اطراف خود و محیطش را چگونه بنگرد و چگونه زندگی کند؛ بنابراین، مردان همجنس‌گرایی که اسنادهای علی مثبت‌تری دارند، به‌نحو بهتر و مؤثرتری با وقایع زندگی کنار می‌آیند و بهتر می‌توانند درمقابل مشکلات بایستند و تصمیمات معقول و منطقی دربرابر پیشامدهای دور از انتظار بگیرند؛ درنتیجه زندگی موفقیت‌آمیزتری را سپری خواهند کرد و دارای سلامت روان و سازگاری اجتماعی مناسبی خواهند بود.

هر پژوهشی محدودیت‌هایی دارد. پژوهش حاضر در نمونه‌ای غیربالی‌نی انجام گرفت و برای اندازه‌گیری متغیرها فقط از پرسش‌نامه استفاده شد. افزون‌براین متغیرهایی چون وضعیت اجتماعی اقتصادی کنترل نشد؛ این امر ممکن است تعمیم یافته‌های پژوهش را با محدودیت مواجه کند و بر نتایج پژوهش تأثیر گذاشته باشد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی در نمونه‌های بالینی انجام گیرد و متغیرهایی چون وضعیت اجتماعی اقتصادی و جنس نیز کنترل گردد و علاوه‌بر پرسش‌نامه‌ها از مشاهده و مصاحبه بالینی نیز استفاده شود.

۵ نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد، برداشت‌ها و نگرش افراد از رفتار دیگران تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد و دلایلی که افراد برای توجیه رفتار دیگران ارائه می‌دهند، متأثر از این عوامل متعدد است. در پژوهش حاضر، اسنادهای علی درونی، پایدار و کلی به‌صورت منفی و معنادار رابطه بین نگرش به همجنس‌گرایی و سازگاری اجتماعی را در مردان همجنس‌گرا میانجی‌گری کرد؛ بدین معنا که براساس نتایج این پژوهش، مردان همجنس‌گرایی که در تبیین استرس‌های ناشی از داغ ننگی که جامعه بر دوش آن‌ها می‌نهد و نبود پذیرش درونی و بیرونی و پذیرش نگرش‌های منفی جامعه درباره خود به اسنادهای درونی، پایدار و کلی متوسل می‌شوند، کمتر از دیگر هم‌تایان خود سازگاری اجتماعی

را تجربه می‌کنند.

۶ تشکر و قدردانی

از تمامی مردان مشارکت‌کننده در پژوهش حاضر و همچنین مسئولان محترم دانشگاه تشکر و قدردانی می‌شود.

۷ بیانیه‌ها

تأییدیه اخلاقی و رضایت‌نامه از شرکت‌کنندگان

از شرکت‌کننده‌های تحقیق حاضر دست‌نوشته‌ای شامل بیانیه‌ای درباره تأیید و رضایت اخلاقی دریافت شد.

رضایت برای انتشار

داده‌های جمع‌آوری شده در پژوهش حاضر به هیچ سازمانی یا ارگانی تحویل داده نمی‌شود؛ اما به‌شکل خام در اختیار محقق است تا مراکز مربوط رسمی (مثل دانشگاه) بتوانند به‌منظور صحت‌سنجی در صورت لزوم از آن بهره ببرند.

دردسترس بودن داده‌ها و مواد

داده‌های پشتیبان نتایج گزارش شده در مقاله که در طول مطالعه تحلیل شدند، به‌صورت فایل ورودی داده نزد نویسنده مسئول حفظ خواهد شد.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافی ندارند.

منابع مالی

این مقاله برگرفته از رساله دکترای دانشگاه آزاد اسلامی واحد کیش است. اعتبار برای مطالعه گزارش شده از منابع شخصی تأمین شده است.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان سهم یکسانی در تهیه پیش‌نویس مقاله و بازبینی و اصلاح مقاله حاضر بر عهده داشتند.

References

1. Alves MJH, Parente JS, Albuquerque GA. Homosexual orientation in childhood and adolescence: experiences of concealment and prejudice. *Reprodução & Climatério*. 2016;31(2):68–75. <https://doi.org/10.1016/j.recli.2016.03.002>
2. Russell ST, Thompson EM, Harris RD. Sexual orientation. In: Brown BB, Prinstein MJ. *Encyclopedia of adolescence*. Elsevier Inc.; 2011, pp: 325–32.
3. Gooren LJ, Byne W. Sexual orientation in men and women. In: Pfaff DW, Arnold AP, Etgen AM, Fahrbach SE, Rubin RT. *Hormones, brain and behavior*. 2nd ed. San Diego: Academic Press; 2009, pp: 2429–49. <https://doi.org/10.1016/B978-008088783-8.00077-2>
4. Ellis H. Homosexuality. In: Ellis H. *Psychology of sex*. Butterworth-Heinemann; 2013. pp: 188–219. <https://doi.org/10.1016/B978-1-4831-9879-8.50008-7>
5. Fasoli F, Cadinu M, Carnaghi A, Galdi S, Guizzo F, Tassara L. How do you self-categorize? Gender and sexual orientation self-categorization in homosexual/heterosexual men and women. *Personality and Individual Differences*. 2018;123:135–9. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.11.011>
6. Kertzner RM, Meyer IH, Frost DM, Stirratt MJ. Social and psychological well-being in lesbians, gay men, and bisexuals: the effects of race, gender, age, and sexual identity. *Am J Orthopsychiatry*. 2009;79(4):500–10. <https://doi.org/10.1037/a0016848>
7. Sutton AJ, House T, Hope VD, Ncube F, Wiessing L, Kretzschmar M. Modelling HIV in the injecting drug user population and the male homosexual population in a developed country context. *Epidemics*. 2012;4(1):48–56. <https://doi.org/10.1016/j.epidem.2011.12.001>

8. Thomeer MB, Reczek C. Happiness and sexual minority status. *Arch Sex Behav*. 2016;45(7):1745–58. <https://doi.org/10.1007/s10508-016-0737-z>
9. Stamatoulakis KK, Nearchou F. Homosexuality and priesthood: conflict in the life of a Norwegian woman. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2015;185:160–4. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.03.406>
10. Serretti A, Chiesa A, Souery D, Calati R, Sentissi O, Kasper S, et al. Social adjustment among treatment responder patients with mood disorders. *J Affect Disord*. 2013;150(3):961–6. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2013.05.021>
11. Drescher J. Homosexuality, stress and. In: Fink G, editor. *Encyclopedia of stress*. New York: Academic Press; 2007, pp: 348–53. <https://doi.org/10.1016/B978-012373947-6.00201-4>
12. Xu W, Zheng L, Xu Y, Zheng Y. Internalized homophobia, mental health, sexual behaviors, and outness of gay/bisexual men from Southwest China. *Int J Equity Health*. 2017;16(1):36. <https://doi.org/10.1186/s12939-017-0530-1>
13. Lamontagne E, d'Elbée M, Ross MW, Carroll A, Plessis AD, Loures L. A socioecological measurement of homophobia for all countries and its public health impact. *Eur J Public Health*. 2018;28(5):967–972. <https://doi.org/10.1093/eurpub/cky023>
14. Chard AN, Finneran C, Sullivan PS, Stephenson R. Experiences of homophobia among gay and bisexual men: results from a cross-sectional study in seven countries. *Cult Health Sex*. 2015;17(10):1174–89. <https://doi.org/10.1080/13691058.2015.1042917>
15. Reeder GD. Attribution as a gateway to social cognition. In: *The Oxford handbook of social cognition*. New York, NY, US: Oxford University Press; 2013, pp: 95–117.
16. Tobin SJ. Attribution. In: Ramachandran VS. *Encyclopedia of human behavior*. San Diego: Academic Press; 2012, pp: 236–42. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-375000-6.00043-4>
17. Malle BF. Attributional processes: Psychological. In: Wright JD. *International encyclopedia of the social & behavioral sciences*. Oxford: Elsevier; 2015, pp: 201–4. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.24105-6>
18. Farokhi H, Mostafapour V. Investigation into the relationship between attributional styles with social phobia and social adjustment. *Quarterly Journal of Health Breeze*. 2016;4(4):44–52. [Persian] http://jfh.iausari.ac.ir/article_653995_7f9777d3adff8ce1e320fc1812e06805.pdf
19. Mansoori E, Shokri O, Pourshahriar H, Pouretamad HR, Rahiminejad SP. Effectiveness of Pennsylvania resiliency program on attribution styles and psychological adjustment in college students. *Journal of Applied Psychology*. 2014;8(2):85–105. [Persian] https://apsy.sbu.ac.ir/article_96136_f254ee54da62a5d7dc459b99d2314458.pdf
20. Reyna C, Wetherell G, Yantis C, Brandt MJ. Attributions for sexual orientation vs. Stereotypes: How beliefs about value violations account for attribution effects on anti-gay discrimination. *Journal of Applied Social Psychology*. 2014;44(4):289–302. <https://doi.org/10.1111/jasp.12226>
21. Field A. *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. 4th ed. SAGE Publications Ltd; 2013.
22. Weston R, Gore Jr. PA. A brief guide to structural equation modeling. *The Counseling Psychologist*. 2006;34(5):719–51. <https://doi.org/10.1177/0011000006286345>
23. Weissman MM, Bothwell S. Assessment of social adjustment by patient self-report. *Arch Gen Psychiatry*. 1976;33(9):1111–5. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.1976.01770090101010>
24. Soltani Nejad A, Barshan A, Baniasad A, Soltani Nejad A, Sam A, Sadie A. Investigating social vulnerability of the elderly in the earthquakes of Bam, Varzaghan, and Ahar. *Iranian Journal of Ageing*. 2017;12(3):360–71. [Persian] <http://dx.doi.org/10.21859/sija.12.3.360>
25. Peterson C, Semmel A, von Baeyer C, Abramson LY, Metalsky GI, Seligman MEP. The Attributional Style Questionnaire. *Cogn Ther Res*. 1982;6(3):287–99. <https://doi.org/10.1007/BF01173577>
26. Shokri O, Tamizi N, Abdolapoor MA, Taghvaei N, A. Psychometric analysis of the Farsi version of the Attribution Style Questionnaire among Iranian university students. *Journal of Applied Psychology*. 2015;9(2):79–101. [Persian] https://apsy.sbu.ac.ir/article_96340_175d4048df33691b3e0fc76c6757dca9.pdf
27. Dunjić-Kostić B, Pantović M, Vuković V, Randjelović D, Totić-Poznanović S, Damjanović A, et al. Knowledge: a possible tool in shaping medical professionals' attitudes towards homosexuality. *Psychiatr Danub*. 2012;24(2):143–51.
28. Polit DF, Beck CT, Owen SV. Is the CVI an acceptable indicator of content validity? appraisal and recommendations. *Res Nurs Health*. 2007;30(4):459–67. <https://doi.org/10.1002/nur.20199>
29. Myers DG, Twenge JM. *Social psychology*. 13th ed. New York, NY: McGraw-Hill; 2018.
30. Aronson E, Wilson TD, Akert RM. *Social psychology*. 9th ed. Boston: Pearson; 2016.
31. Bédard L, Déziel J, Lamarche L. *Introduction to social psychology-living, thinking and acting with others*. 3rd ed. Montreal: Pearson ERPI; 2012.
32. Green SK, Lightfoot MA, Bandy C, Buchanan DR. A general model of the attribution process. *Basic and Applied Social Psychology*. 1985;6(2):159–79. https://doi.org/10.1207/s15324834basp0602_5
33. Weiner B. The development of an attribution-based theory of motivation: a history of ideas. *Educational Psychologist*. 2010;45(1):28–36. <https://doi.org/10.1080/00461520903433596>